

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 16Csp/8/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119319651
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Šabl'ová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2020:6119319651.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad sudcom JUDr. Monikou Šabl'ovou v právnej veci žalobcu: Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, právne zast. Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, proti žalovaným: X.A. Z., H.. XX.X.XXXX, Q. XXXX/XX, XXX XX S., X.Z. Z., H.. X.XX.XXXX, Q. XXXX/XX, XXX XX S., v konaní o zaplatenie 25 279,88 eur s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaní v 1.a 2.rade sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 22 952,34 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 22 952,34 eur od 8.12.2016 do zaplatenia, to všetko v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 81,6 % účelne vynaložených trov konania, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 12.2.2020 (pôvodne podaná v rámci upomínacieho konania na OS v Banskej Bystrici dňa 22.6.2019) domáhal, aby súd zaviazal žalovaných na zaplatenie istiny 25 279,88 eur s príslušenstvom a na náhradu trov konania. Nárok odôvodnil tým, že dňa 27.8.2014 uzatvoril so žalovanými zmluvu o úvere Lepšia splátka č. 9279917785, na základe ktorej poskytol žalovaným peňažné prostriedky v sume 25 000 eur a žalovaní sa zaviazali v stanovenej lehote vrátiť istinu a zaplatiť mu úroky, poplatky a iné peňažné plnenia a plniť ostatné povinnosti. Žalovaní neplnili úver riadne a včas, preto v dôsledku omeškania žalovaných s plnením úveru vyhlásil žalobca dňa 7.12.2016 úver za predčasne splatný. Ku dňu vyhlásenia predčasnej splatnosti boli žalovaní povinní zaplatiť nezaplatenú istinu vo výške 22 952,34 eur, úrok z istiny vo výške 2 069,79 eur (súčet zmluvného úroku a zákonného úroku z omeškania z istiny od poskytnutia úveru do momentu vyhlásenia predčasnej splatnosti) a bankové poplatky za upomienky vo výške 49,75 eur, poisťné 208 eur, celková dlžná suma ku dňu vyhlásenia predčasnej splatnosti 25 279,88 eur. Po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalovaní dlžnú sumu neuhradili ani len čiastočne. Žalobca si neuplatňuje voči žalovaným zmluvné úroky po zosplatení úveru, ale len zákonné úroky z omeškania vo výške 5 % ročne. V čase podania žaloby tak žalovaní dlhujú na istine 22 952,34 eur, ďalej sumu 2 069,79 eur, ktorá predstavuje súčet zmluvného úroku a zákonného úroku z omeškania od momentu poskytnutia úveru do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru a zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne od 8.12.2016 do zaplatenia a poplatky vo výške 257,75 eur (poplatky za upomienky a poisťné).

2. Okresný súd v Banskej Bystrici vydal vo veci platobný rozkaz dňa 14.8.2019, ktorý sa nepodarilo doručiť žalovaným do vlastných rúk a žalobca navrhol pokračovanie v konaní voči žalovaným na miestne príslušnom súde podľa CSP. Platobný rozkaz sa tak zrušil a vec bola postúpená Okresnému súdu Poprad.

3. Súd uznesením podľa § 167 ods. 2 CSP vyzval žalovaných na vyjadrenie sa k žalobe, jej prílohám v súdom stanovenej lehote a poučil ich o procesných právach a povinnostiach. Na zistené adresy sa súdu nepodarilo doručiť žalobu a podľa správy Mestskej polície v Poprade na adrese trvalého bydliska evidovaného v registri uvedené osoby nebývajú a domovníkovi ich terajší pobyt známy nie je a zo správy OO PZ Svit vyplýva, že ani na adrese vo Svite nemajú trvalé ani prechodné bydlisko a nebolo možné im zásielky doručiť. Súd podľa § 116 ods. 2 CSP učinil oznámenie o podanej žalobe, ktoré bolo zverejnené na úradnej tabuli súdu a webovej stránke príslušného súdu.

4. Vo veci bolo nariadené pojednávanie na deň 26.11.2020, na ktoré sa nedostavil žalobca, ani právny zástupca žalobcu, ktorý svoju neúčast' ospravedlnil a súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti. Na pojednávanie sa nedostavili ani žalovaní, ktorí svoju neúčast' neospravedlnili riadne a včas.

5. Vykonaným dokazovaním, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, ktorými sú Zmluva o úvere Lepšia splátka č. 9279917785, Sadzobník poplatkov, výzva na splatenie dlžnej časti úveru z 11.11.2016, výzva na splatenie dlžnej časti úveru a vyhlásenie predčasnej splatnosti zo dňa 7.12.2016, predžalobná výzva z 4.6.2019, doručanky, aktuálny stav úveru ku dňu 31.5.2019, poštové podacie hárky, lustrácie v registroch na základe čoho zistil nasledovný skutkový, zistil nasledovný skutkový stav:

Dňa 27.4.2014 žalobca a žalovaní uzatvorili Zmluvu o úvere Lepšia splátka č. 9279917785, na základe ktorej žalobca poskytol žalovaným úver vo výške 25 000 eur a ktorý sa žalovaní zaviazali vrátiť spolu s dohodnutými úrokmi vo výške 7,9 % ročne v 120 mesačných splátkach vo výške 328 eur splatných vždy do 20. dňa v mesiaci, dátumom prvej mesačnej splátky 20.9.2014 a dátumom konečnej splatnosti 20.8.2024. Dňa 11.11.2016 žalobca upozornil žalovaných na nesplácanie úveru ako aj na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Nakoľko žalovaní nesplácali úver riadne a včas, žalobca dňa 7.12.2016 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru a žalovaných vyzval na úhradu dlžnej pohľadávky vo výške 25 279,88 eur, ktorá pozostávala z dlžnej istiny 22 952,34 eur, kapitalizovaných zmluvných úrokov z úveru a zákonných úrokov z omeškania ku dňu predčasnej splatnosti 2 069,79 eur a poplatkov za upomienky 49,75 eur a poisťné 208 eur v lehote 10 kalendárnych dní od doručenia výzvy. Žalobcovi sa výzva vrátila neprevzatá z dôvodu neprevzatia zásielky v odbernej lehote. Ohľadom doručovania ďalších zásielok predložil žalobca súdu podacie hárky z ktorých vyplýva doručovanie písomností žalovaným. Žalovaní dlžnú pohľadávku doposiaľ neuhradili resp. uhradili ju len čiastočne, keď podľa aktuálneho stavu úveru k 31.5.2019 mal súd preukázané, že bola splatená suma 2 047,66 eur.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 499 Obchodného zákonníka za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky je možné dohodnúť odplatu, pokiaľ je poskytovanie úveru predmetom podnikania veriteľa.

Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Podľa § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.

Podľa § 506 Obchodného zákonníka ak je dlžník v omeškani s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom k 19.12.2014 spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

Podľa § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom k 1.4.2014 na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom k 1.4.2014 na účely tohto zákona sa rozumie celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poisťné ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver, alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok.

Podľa 2 písm. h) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom k 1.4.2014 na účely tohto zákona sa rozumie celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom.

Podľa 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom k 1.4.2014 na účely tohto zákona sa rozumie ročnou percentuálnou mierou nákladov celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19.

Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom k 1.4.2014 na účely tohto zákona sa rozumie poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm.a)-k), r) a y)
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

6. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia má súd za to, že žaloba je v prevažujúcej časti dôvodná. Súd mal preukázané, že medzi žalobcom a žalovanými bola uzatvorená zmluva o úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovaným finančné prostriedky vo výške 25 000 eur, ktoré sa žalovaní spolu s dohodnutým úrokom vo výške 7,9 % ročne zaviazali splácať v 120 pravidelných mesačných splátkach vo výške 328 spolu s poistením eur splatných vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca s dátumom prvej splátky 20.9.2014 a dátumom poslednej splátky 20.8.2024. Žalovaní však nesplácali úver riadne a včas, preto žalobca dňa 7.12.2016 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru a žalovaných vyzval na úhradu dlžnej sumy najneskôr do 10 kalendárnych dní od doručenia výzvy.

7. Vo vzťahu k uplatnenému nároku na plnenie je potrebné aplikovať spotrebiteľské právo, keď vzťah medzi žalobcom a žalovanými je vzťahom, v ktorom žalovaní sú spotrebiteľom. Aj na zmluvy o spotrebiteľských úveroch sa v zásade aplikujú ustanovenia § 497 a nasl. ObZ s výnimkou takých zmluvných podmienok aké má na mysli ust. § 54 ods. 1 OZ. Pri aplikácii Obchodného zákonníka na záväzkové vzťahy, ktorých predmet záväzkov je určený Obchodným zákonníkom, v dôsledku

kogentného ust. § 261 ods. 6 písm. d) - absolútne obchody, sa práva a povinnosti spravujú Obchodným zákonníkom. Ak je účastný týchto vzťahov spotrebiteľ, na takéto úvery sa aplikuje aj zák. č. 129/2010 Z. z.. Z ustanovenia § 497 a ustanovenia § 502 ObZ vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná, pričom záväzok zaplatiť úroky patrí k pojmovým znakom zmluvy o úvere, je jeho podstatnou náležitosťou. Obdobne aj z ust. § 1 ods. 3 písm. i) zák. č. 129/2010 Z. z. vyplýva, že spotrebiteľským úverom nie je úver bez úroku a bez ďalších poplatkov. Podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je aj ročná úroková sadzba. V zmysle ust. § 121 ods. 3 OZ sú úroky a úroky z omeškania príslušenstvom pohľadávky. Úroky sú v zásade splatné v dohodnutej dobe, inak spolu so záväzkom vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky. V ust. § 506 ObZ je upravený právny režim, podľa ktorého ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu než tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú čiastku s úrokmi. Veriteľ má tak možnosť uplatniť proti dlžníkovi, ktorý si neplní svoj záväzok vrátiť veriteľovi poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky v dohodnutých splátkach a je v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu než tri mesiace, právny prostriedok, že môže požadovať spolu s odstúpením od zmluvy o úvere vrátenie dlžnej sumy s úrokmi. Toto ustanovenie upravuje účinky odstúpenia od zmluvy o úvere odlišným spôsobom než je tomu v ust. § 351 ObZ alebo v ust. § 48 ods. 2 OZ. V danom prípade ide o špeciálnu právnu úpravu. Povinnosť vrátiť veriteľovi dlžnú čiastku s úrokmi aj po odstúpení od zmluvy o úvere nepredstavuje sekundárny záväzok ale záväzok pôvodný, ktorý sa odstúpením od zmluvy „modifikoval“ vo svojej splatnosti. Povinnosť dlžníka pri aplikácii ust. § 506 ObZ zaplatiť úroky a dlžnú sumu nezaniká. Vzhľadom na skutočnosť, že zmluvy o spotrebiteľských úveroch sú zmluvami spotrebiteľskými v zmysle ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka a berúc do úvahy ust. § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pri vyhlásení predčasnej splatnosti môže veriteľ postupovať len v súlade a za podmienok uvedených v ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 565 Občianskeho zákonníka v prípade každej formy spotrebiteľského úveru (pôžička, úver, odložená platba a iné). Aplikácia ustanovenia § 506 Obchodného zákonníka je vylúčená.

8. V danej veci je otázne či veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť platne, a to z dvoch od seba nezávislých nižšie uvedených dôvodov:

a) Možnosť veriteľa vyhlásiť predčasnú splatnosť nebola pravdepodobne platne dojednaná, tu súd uvádza, že nemal k dispozícii Všeobecné obchodné podmienky ani Obchodné podmienky žalobcu a neoboznámil sa tak súd počas súdneho konania s nimi (neboli žalobcom predložené) a ak uvedené právo bolo len okrajovo spomenuté vo Všeobecných obchodných podmienkach, teda možnosť veriteľa vyhlásiť predčasnú splatnosť spotrebiteľského úveru z dôvodu nezaplatenia splátky sp. úveru tak, ako to predpokladá ust. § 53 ods. 9 OZ a ust. § 565 OZ. Žalovaní netvrdili, aby sa s týmito Obchodnými podmienkami oboznámili. V samotnej zmluve sa v bode 3.6 uvádza, že právne vzťahy neupravené zmluvou o úvere sa riadia OP, VOP, Sadzobníkom poplatkov, Oznámením o úrokových sadzbách, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy o úvere a príslušnými ustanoveniami zákona 513/1991 Z.z. a zákona č. 129/2010 Z.z. Žalovaní sa tak pred uzavretím zmluvy mali oboznámiť s podmienkami úveru uvedenými vo formulári pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere Lepšia splátka, ktorý je k dispozícii na obchodnom mieste Poštovky. Svojím podpisom na zmluve mali potvrdiť, že boli s týmito dokumentmi oboznámení a súhlasili s nimi. Tu súd uvádza nasledovné po vykonanom dokazovaní:

a) Obchodné podmienky sa nikdy nestali súčasťou Zmluvy, do Zmluvy neboli inkorporované správne, žalovaní nimi nie sú viazaní, žalovaní ich nikdy nepodpísali a je otázne akým spôsobom sa s nimi pri podpise úverovej zmluvy oboznámili,

b) Ak by aj OP boli do Zmluvy inkorporované platne, právo veriteľa podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka je právo, ktoré musí byť medzi stranami individuálne dojednané, čo vylučuje dojednanie vo forme OP,

c) Ak by aj OP boli do Zmluvy inkorporované platne, právo veriteľa podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka je nárokové právo, pričom účelom OP je zakotvenie výhradne vedľajších a technických dojednaní a nie nárokových noriem.

9. V zmysle záverov odbornej literatúry platí, že „Ak používame termín spotrebiteľská zmluva, máme na mysli predovšetkým samostatne oddelenú zmluvu ako dvojstranný právny úkon, ktorá sa zmluvným stranám na schválenie a podpis predkladá autonómne, najčastejšie v podobe samostatnej listiny. Zmluvné podmienky sa naproti tomu vykladajú jednak ako súčasť spotrebiteľskej zmluvy, a jednak ako súčasť ucelenej sústavy komplexu zmluvných podmienok, najčastejšie všeobecných obchodných podmienok alebo všeobecných poisťných podmienok. Problematika spotrebiteľskej zmluvy preto nevyhnutne zahŕňa aj potrebu vyriešenia otázky inkorporácie zmluvných podmienok, resp. všeobecných

obchodných podmienok do spotrebiteľskej zmluvy v pozícii jej súčasťou. Práve problematika platnej inkorporácie zmluvných podmienok predstavuje nielen podmienku a predpoklad ich záväznosti pre spotrebiteľa, ale tvorí súčasne pilier súdnej kontroly a ochrany práv spotrebiteľa. Ak totiž niet platnej inkorporácie, niet záväznosti zmluvných podmienok.“ (vid' Občiansky zákonník I., II., komentár k § 52 Praha C.H. Beck 2015).

„Pre platnosť dojednaní obsiahnutých v zmluvných podmienkach a predstavujúcich súčasť režimu spotrebiteľského záväzku je nevyhnutné v spotrebiteľskej zmluve vymedziť tzv. inkorporačnú doložku, ktorej účelom je začleniť zmluvné podmienky do právneho režimu súčasťou spotrebiteľskej zmluvy. Takáto inkorporačná klauzula musí spĺňať požiadavky na transparentné zmluvné dojednanie a nemôže predstavovať neprijateľnú zmluvnú podmienku, keďže v tomto prípade by bolo použitie zmluvných podmienok v režime spotrebiteľského záväzku úplne vylúčené. Inkorporačná doložka preto v tomto zmysle plní funkciu dojednania umožňujúceho zmluvné podmienky použiť. Ide o odlišný režim ako je tomu v prípade klasických súkromnoprávných záväzkov, keďže v ostatných prípadoch právo použiť zmluvné podmienky upravuje spravidla zákon. Znenie inkorporačnej doložky sa v praxi rôzni, štandardne však spravidla znie tak, že označuje konkrétne všeobecné obchodné podmienky, ktoré sa majú stať súčasťou spotrebiteľskej zmluvy, a s ktorými musí byť spotrebiteľ oboznámený, pričom vo svojej deklaratórnej časti výslovne vymedzuje, že zmluvné podmienky upravené štandardizovaným spôsobom upravené mimo rámec spotrebiteľskej zmluvy sa za konkrétnych podmienok stávajú jej súčasťou. Takýmito podmienkami môžu byť napríklad osobitne uvedený podpis spotrebiteľa, predchádzajúce oboznámenie sa spotrebiteľa s obchodnými podmienkami, predchádzajúce odovzdanie vyhotovenia zmluvných podmienok a pod.“.

„Inkorporácia zmluvných podmienok je mimoriadne významná a v rámci testu neprijateľnosti zmluvných podmienok je potrebné jej venovať adekvátny význam. Najčastejším dôvodom neprijateľnosti zmluvných podmienok bude netransparentnosť inkorporačnej doložky, jej nejasnosť a nezrozumiteľnosť a prípadne aj značná nerovnováha v neprospech spotrebiteľa.“ (komentár k § 52 Občianskeho zákonníka vydavateľstvo C.H. Beck 2015). Ústavný súd ČR k tomu v náleze z 11. novembra 2013, I. ÚS 3512/11, uviedol, že „...samotný podpis pod tzv. včleňovacou klauzulou pre uplatnenie obchodných podmienok sám osebe nepostačuje, ale je potrebné, aby bol zároveň naplnený aj druhý predpoklad, teda známosť zmluvných podmienok alebo ich priloženie. Dôkazné bremeno preukázania naplnenia uvedených predpokladov pritom zaťažuje osobu, ktorá sa ustanovení obchodných podmienok dovoľáva.“. Zároveň, je potrebné si uvedomiť skutočnosť, že Zmluva je formulárová, je vopred pripravená žalobcom (t.j. veriteľom) a žalovaní nemali možnosť znenie tejto formulárovej zmluvy ovplyvniť, a to žiadnym spôsobom. Jediný, kto zodpovedá za súlad Zmluvy so všeobecne záväznými právnymi predpismi, je žalobca.

10. Žalovaní formulárovú Zmluvu podpísali, ale nebolo preukázané, aby OP prevzali, boli im doručené, akým spôsobom sa s nimi oboznámili a prejavili s nimi súhlas. Z tohto dôvodu OP neboli do zmluvy platne inkorporované a žalovaní nimi nemôžu byť viazaní. Žalovaní ako priemerní spotrebiteľia nemajú dostatok právnych a iných vedomostí a ani také možnosti ako žalobca, pre ktorého pracujú vlastní právnici alebo advokátske kancelárie, aby počas uzatvárania zmluvy vedeli, čo má byť a čo nemá byť súčasťou zmluvy.

11. Ak by aj OP boli do Zmluvy inkorporované platne a žalovaní by boli nimi viazaní, právo veriteľa podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka je právo, ktoré musí byť medzi stranami individuálne dojednané, čo dojednanie vo forme VOP/OP vylučuje. Súdna prax obdobné právne prípady riešila v kontexte otázky zmluvných pokút, ktoré neboli dojednané v spotrebiteľských zmluvách, ale len vo všeobecných obchodných podmienkach. Obdobne ako v zmysle ust. 565 Občianskeho zákonníka, aj v zmysle ust. § 544 Občianskeho zákonníka platí, že nejde o zákonný nárok oprávnenej osoby, ale ide o právo, ktoré musí byť medzi stranami dojednané. Súdna prax vo všetkých krajoch SR drží konštantnú názorovú líniu, že ak zákon požaduje, aby bolo nejaké právo v zmluve dojednané (napríklad právo oprávnenej osoby na zmluvnú pokutu), takéto právo nemôže byť nanútené spotrebiteľovi prostredníctvom obchodných podmienok, aj keby s nimi vyslovil súhlas (prevzal ich a podpísal). Takéto právo totiž nie je individuálne dojednané, ale bolo žalovaným predstreté v rámci VOP. Žalovaní teda mohli Zmluvu spolu s VOP ako celok buď prijať, alebo odmietnuť. Nemali možnosť individuálne si vyjednať, ktorými podmienkami budú alebo nebudú viazaní (Rozsudok KS Košice sp. zn. 1Co/72/2015 zo dňa 10. 02. 2016, Rozsudok KS Banská Bystrica sp. zn. 13Co/734/2015 zo dňa 28.12.2016, Rozsudok KS Prešov sp. zn. 20Co/60/2016 zo dňa 30.03.2017, Rozsudok KS Trnava sp. zn. 10Co/711/2015 zo dňa 22. 06. 2016).

12.Právna teória k otázke obsahu OP a VOP zastáva nasledovný názor: „Všeobecné obchodné podmienky musia v prípade spotrebiteľských záväzkov obsahovať výhradne vedľajšie a iné dojednania, a teda nie nárokové normy a normy regulujúce v tomto zmysle plnenie; rovnako je vylúčené, aby obchodné podmienky upravovali sankcie.“

„Vo vzťahu k zmluvným podmienkam obsiahnutým vo všeobecných zmluvných, resp. obchodných podmienkach je možné ustáliť nasledovné závery ... a) v zmluvných podmienkach môžu byť v prípade spotrebiteľských záväzkov upravené len vedľajšie zmluvné dojednania, prípadne iné dojednania technického charakteru spočívajúce v zadaní pojmu, upravujúce procesný režim realizácie práv a povinností, avšak v žiadnom prípade nemôžu zmluvné podmienky pripojené k spotrebiteľskej zmluve obsahovať nárokové normy, úpravu podstatných náležitostí zmluvy, úpravu sankcií alebo iných rozhodných pravidiel, ktorými sa riadi vznik, zánik alebo nároky vyplývajúce zo samotného spotrebiteľského záväzku a jeho obsahu, v opačnom prípade by zmluvné dojednania predstavovali prekvapivé klauzuly napĺňajúce znaky neprijateľných zmluvných podmienok podľa § 53 ods. 1 OZ.“ (viď komentár k § 52 Občianskeho zákonníka, vydavateľstvo C.H. Beck 2015). Za týchto okolností tak otázka vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru je otázna.

13. Zmluva medzi sporovými stranami je zmluvou formulárovou, ktorej obsah žalovaní nemohli meniť, mohli ju len ako celok prijať alebo len ako celok odmietnuť (z rozsudku SD EÚ vo veci C-147/16, body 26.-28. odôvodnenia vyplýva: „26. ... je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry systém ochrany zavedený smernicou 93/13 vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k prístupiu na podmienky vopred pripravené predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah (rozsudky z 9. novembra 2010, VB Pénzügyi Lízing, C-137/08, EU:C:2010:659, bod 46 a citovaná judikatúra; z 21. februára 2013, Banif Plus Bank, C-472/11, EU:C:2013:88, bod 19 a citovaná judikatúra, ako aj zo 7. decembra 2017, Banco Santander, C-598/15, EU:C:2017:945, bod 36 a citovaná judikatúra). 27 Súdny dvor takisto rozhodol, že vzhľadom na toto nerovné postavenie jednej zo zmluvných strán článok 6 ods. 1 tejto smernice stanovuje, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné. Ako vyplýva z judikatúry, ide o kogentné ustanovenie smerujúce k nahradeniu formálnej rovnováhy medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, ktorú nastolila zmluva, skutočnou rovnováhou, ktorá má znovu zaviesť rovnosť medzi zmluvnými stranami (rozsudky z 9. novembra 2010, VB Pénzügyi Lízing, C-137/08, EU:C:2010:659, bod 47 a citovaná judikatúra; z 21. februára 2013, Banif Plus Bank, C-472/11, EU:C:2013:88, bod 20 a citovaná judikatúra, ako aj z 26. januára 2017, Banco Primus, C-421/14, EU:C:2017:60, bod 41 a citovaná judikatúra). Súdny dvor zdôraznil, že s cieľom zabezpečiť túto ochranu môže byť nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, nezávislým od samotných zmluvných strán (rozsudky z 9. novembra 2010, VB Pénzügyi Lízing, C-137/08, EU:C:2010:659, bod 48 a citovaná judikatúra; z 21. februára 2013, Banif Plus Bank, C-472/11, EU:C:2013:88, bod 21 a citovaná judikatúra, ako aj zo 14. apríla 2016, Sales Sinués a Drame Ba, C-381/14 a C-385/14, EU:C:2016:252.).“

14. Súd dospel k záveru, že predmetná zmluva sa považuje za bezúročnú a bez poplatkov, pretože obsahuje nesprávny údaj o celkovej čiastke spojenej so zaplatením úveru, kedy v zmluve je uvedená táto suma vo výške 36 172,78 eur. Pokiaľ mesačná splátka bola vo výške 302 eur bez poistenia, ktoré predstavovalo 26 eur (spolu splátka vo výške 328 eur) bez dodatočného nákladu tak pri počte splátok 120 celková čiastka by bola vo výške 36 240 eur. Pokiaľ by mesačná splátka bola aj s poistením teda 328 eur pri počte splátok 120, bez dodatočného nákladu, keďže súdu nie je známe či bol zaplatený poplatok za poskytnutie úveru, z výpisu to nevyplýva, tak potom celková splatená suma by predstavovala 39 360 eur.

Zmluva tak neobsahuje správny údaj o celkovej čiastke, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť čo má za následok absenciu tohto údaja a keďže s tým súvisí výpočet RPMN tak v tejto súvislosti aj tento údaj nie je správny. Podľa názoru súdu teda ide o nesprávne stanovenie celkových nákladov spojených so spotrebiteľským úverom a tým aj nesprávne určenie celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ veriteľovi zaplatiť tak ako to definuje § 2 písm. g, h) zákona č. 129/2010 Z. z.. Takýmto spôsobom spotrebiteľovi bol poskytnutý klamlivý údaj o celkovej sume preplatenia úveru. V predmetnej zmluve tak potom nebola správne uvedená ani náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm.j) zák. č. 129/2010 teda ročná percentuálna miera nákladov a celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť.

15. Súd v danom spore rozhodol tak, že žalovaných zaviazal uhradiť spoločne a nerozdielne sumu 22 952,34 eur, ktorá predstavuje sumu istiny bez úrokov a poplatkov, keďže z vyššie uvedených dôvodov súd považoval tento spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol.

Podľa § 517 ods. 1 a 2 Obč. zák. dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nespĺní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania. Výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

16. Keďže žalovaní boli s plnením peňažného dlhu v omeškaní, žalobca ako veriteľ má voči nim nárok na zákonné úroky z omeškania vyčíslené v súlade s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z. o 5 percentuálnych bodov vyššie ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, t. j. vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy úveru vo výške 22 952,34 eur od 8.12.2016 do zaplatenia na zaplatenie ktorých súd zaviazal žalovaných.

17. Súd nevyhovел žalobe v časti o zaplatenie poplatkov spolu vo výške 49,75 eur, a to za bankové poplatky pravdepodobne za upomienky, nakoľko ide o neprijateľnú podmienku. Tu súd poukazuje na rozhodnutie Okresného súdu Bratislava IV vo veci sp. zn. 16C/185/2011, ktoré rozhodnutie bolo potvrdené Krajským súdom Bratislava sp. zn. 9Co/350/2012, kde je konštatované, že: „neprijateľnou zmluvnou podmienkou je aj podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Vo vyrubovaní poplatku za výzvu na zaplatenie dlžnej čiastky a upomienok obdobného charakteru je zrejmy vlastný ekonomický záujem žalobcu - banky. Na poplatok spojený s výzvou alebo upomienkou na zaplatenie dlžnej čiastky nemá žalobca - banka zákonný nárok, keďže poplatok je pokrytý už v zmluvne dojednanom úroku (odplate) za poskytnutý úver. Poplatky za služby spojené s administratívnou agendou predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa a konanie banky - žalobcu spočívajúce v účtovaní takýchto poplatkov možno hodnotiť vo vzťahu k spotrebiteľovi ako poškodzujúce“. Obdobne rozhodol aj Vrchný krajský súd v Brandenburgu v Nemecku z 21.6.2006 sp. zn. 7U/17/2006, kde okrem iného konštatoval, že: „poplatky za vydanie náhradnej kreditnej karty, vystavenie kvitancie v predpísanej pozemkovoknižnej forme, skúmanie a preverovanie pomerov a upomienky, sú neprijateľné“. Súd teda posúdil poplatok za upomienky zasielané spotrebiteľovi ako nárok, ktorý je neprijateľný pokiaľ si banka uplatňuje iné paušálne náhrady ujmy za omeškanie. Súd poukazuje aj na rozhodnutie KS PO, ktorý vo svojom rozhodnutí sp.zn. 11Co/56/2017 z 15.3.2018 taktiež konštatoval, že poplatky a služby spojené s administratívnou agendou, či sú to už poplatky za výzvy, upomienky predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa pre ktorého je neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú vykonávané vo vlastnom záujme dodávateľa.

18. Pokiaľ ide o sumu 208 eur, ktorá má predstavovať poistné tu žalobca svoj nárok žiadnym spôsobom nepreukázal ani sa k nemu nevyjadril. Súd k tomuto nároku dospel len prostredníctvom výzvy na úhradu dlžnej sumy zo 7.12.2016, kde je takáto položka uvedená. Žalobca v tomto smere svoj nárok nepreukázal, preto mu nebol ani priznaný.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

19. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Každá strana znáša trovy spojené s jej účasťou v spore, kým nie je spor skončený. Pomer úspechu je základným meradlom pre nárok na náhradu trov. Aby čiastočný úspech založil nárok na čiastočnú náhradu trov konania, musí ísť o prevažujúci úspech, teda, aby po porovnaní procesnej úspešnosti oboch sporových strán zostala ešte suma opodstatňujúca záver o prevažujúcom úspechu jednej zo strán sporu. Žalobca mal úspech v časti o zaplatenie istiny 22 952,34

eur a jeho neúspech predstavovalo nepriznanie sumy 257,75 eur a kapitalizovaných úrokov vo výške 2 069,79 eur. V danom prípade mal v prevažnej miere úspech v spore žalobca a to v percentuálnom vyjadrení 90,8 % a jeho neúspech predstavuje v percentuálnom vyjadrení 9,2 % uvedené je zároveň úspechom žalovaných. Súd priznal žalobcovi voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 81,6 % (90,8-9,2 %) účelne vynaložených trov konania, o výške ktorých súd rozhodne v zmysle nižšie cit. zákonným ustanovením.

Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozsudku na tunajšom súde. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva v čase odo dňa účinnosti tohto zákona do 28.2.2021 neplynú (zákon č. 9/2021 Z.z., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti s druhou vlnou pandémie ochorenia COVID-19).